

Pred veliko invazijo Evrope

GENERAL MARSHALL BO NAJBREŽ VODIL INVAZIJO

London, Anglija. — Načrti za invazijo Evrope so gotovi. Posvetovanje v Washingtonu, ob navzočnosti vojaških strokovnjakov iz vseh zaveznških taborov, ter na to sestanek vseh vodilnih zaveznških vojskovodij v Gibraltaru, je dokaz, da načrti so izdelani in je le samo še vprašanje časa, kedaj pride udar na Evropo.

Londonjski tisk namiguje, da bo napad na Evropo najbrže vodil ameriški general, načelnik vojnega štaba George C. Marshall, ki je znan kot sodobni najboljši zaveznški vojaški veščak. Marshall je odšel z ministrom Churchillom v Gibraltar, kjer se je vršilo takoj za washingtonskim posvetovanjem drugo važno posvetovanje med vsemi ameriški in angleškimi generali. Tam je zbrano tudi številno zaveznško brodogradništvo, ki čaka pripravljeno končnega povelja.

Zaveznško letalstvo že več dni stalno udarja na italijanske luke, kar je znamenje, da zavezniki hočejo kolikor največ mogoče onesposobiti italijansko mornarico, nakar pride vpad. Invazija bo izvedena mojstersko, o tem ni dvoma. Strokovnjaki, kakor general Marshall, general Eisehower, general Montgomery, so mojstri. V Sredozemlju bodo vse operacije pod ameriškim vodstvom. Pričakuječi vpad na Norveško ali Dansko pa znajo voditi Angleži sami.

Te vesti učinkovito delujejo na živce Nemcev. Ob vseh obrežjih patrolirajo nazijske udarne čete in izganjajo prebivalstva nazaj v zaledja. Nemci vedo, da silni vihar se bliža, v katerem se zbira proti njim nevolja vsega sveta. Dan plačila se bliža.

PREMOGARJI SE VRNILI—NOVE TEŽAVE NA VIDIKU

Washington, D. C. — V ponedeljek se je vrnilo do blizu 500 tisoč premogarjev na delo. Le nekateri premogokopi še ne obratujejo. Petnajst dnevni odlok, ki ga je določil Vojni delavski odbor lastnikom in premogarjem, poteče jutri v sredo. Kakega sporazuma med njimi pa še ni na vidiku. Premogarji so se vrnili na delo na zahtevo predsednika Roosevelta in po naročilu unije, katera je določila nadaljna dva tedna za pogajanja in za sestavo nove pogodbe.

Ni pa na vidiku doslej še nobene rešitve tega spora. Lastniki premogokopov se izgovarjajo, da zahtevi po povišanju nikakor ne morejo ustreči, če hočejo ohraniti premogokope na zdravi gospodarski podlagi. Tako zgleđa, da bo po preteku določene termina Vojnega delavskega odbora, ki poteče jutri to vprašanje stopilo zopet pred Vojni delavski odbor. Kaj bo storil ta zdaj, še nihče ne zna.

Namiguje se, da lastniki hočejo izsiliti od vlade neko subvencijo, ki naj bi krila razliko med ceno premogu in plačami premogarjem. Pravijo, če so farmerji in klavnicne deležne take subvencije (vladne podpore), zakaj bi jo mi ne bili. Če to ne, pa povišanja plač ni mogoče dovoliti. Kaj bo vlada v tem oziru storila je silno težko predvidevati. Premogarji zahtevajo svoje. In če bo njihovim zahtevam ustrezno, bodo jutri zahtevali povišek jeklarji in drugi. Mnogi so pa mnenja, da bo vlada vzela v roke popolni obrat premogokopov in bo iste obratovala na svojo roko.

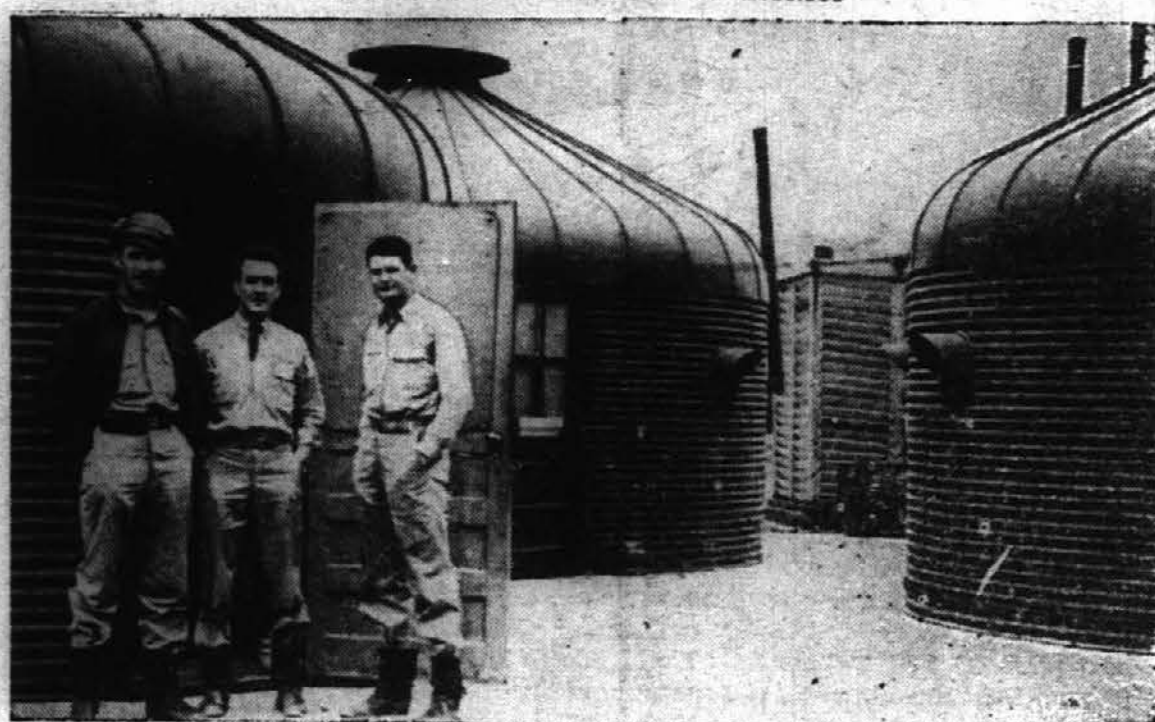
AMERISKI SODNIKI V SKRBEH RADI RAZPOROK

Chicago, Illinois. — Tukajšnji list "The Chicago Daily News" je v soboto objavil članek, v katerem podaja žalostno sliko glede naraščanja razporok po številnih mestih in krajih v Zdr. državah. List pravi, da ameriški sodniki vse širom dežele z veliko zaskrbljenostjo gledajo na dviganje in rast tega zla med ameriški družinami.

Povprečno je zdaj od 10% do 20% več razporok, kakor pred to vojno. V Clevelandu je bilo v normalnih časih do 4000 razporok na leto. Zdaj jih je nad 6000. V Minneapolisu, Minn., je zdaj izmed vsakih 100 parov 21 razporočenih. V Reno, Nevada, kjer je kosišče tega zla radi ne dovolj resnih državnih zakonov, je število razporok poskočilo kar za 40%. Itd. Sodniki, ki zaslišujejo take slučaje pravijo, da je največ

krivde v tem, ker se mladi pari nepremišljeno poročajo. Komaj se kje snidejo in srečajo, že sledi poroka. Prav tako je zdaj poročanje vojakov, ki odhajajo v službo, pa se pred odhodom poročijo. Nekateri vojaki srečajo dekleta ali žene v jutru, popoldne že sledi poroka, civilna seveda. Kako morejo biti tak zakoni srečni, lahko sodi vsak sam. Premnoge ženske ločijo vojake tudi zato, da se z njimi poroče pred odhodom v (Dalje na 4. strani)

STISNjeni SO KAKOR ČRVI V ŽITNICI

Ameriški piloti v Iranu, Perzija, bivajo v žitnicah iz pleha. Piloti vozijo iz Amerike vojna letala do ruske meje, kjer jih potem predajo ruskim pilotom. Dokler se ne podajo nazaj na pot so nastajeni v žitnih shrambah, ki jih je videti na sliki.

NOVO TAJNO OROŽJE PROTI PODMORNICAM

London, Anglija. — Američanom in Angležem se je posrečilo zadnje tedne potopiti večje število nemških podmornic. Orožje, katerega uporabljajo proti podmornicam je tajno, kakor tudi načini, po katerih izvršujejo napade na podmornice. Častniki, ki so se vrnili s pota v Ameriko in nazaj, ko so z rušilci spremljali konvoje, poročajo, da so nekje v severnem Atlantiku zasledili celo gnezdo nemških podmornic, kjer je moralo biti do kakih 24 podmornic. Rušilci so z novim orožjem in z novo taktiko potopili 13 podmornic, če še ne več. S tem orožjem in načini bo mogoče zaveznikom uspešneje preganjati nemške podmornice, ki so tvorile dosedaj veliko nevarnost za zavezniške konvoje.

TRENJE MED REPUBLIKANCI ZA STARE IN NOVE IDEJE

Birmingham, Ala. — Med republikanskimi voditelji se že več časa vrši notranji boj. Gre zato, ali naj rep. stranka ostane pri stari politični tradiciji, ki je izolacija, ali naj v bodoče deluje za sodelovanje z zunanjim svetom. Wendell Willkie predstavlja mlajše struje in je za vsestransko mednarodno sodelovanje. Stari voditelji so radi tega proti njemu. Glede tega je Willkie krepko spregovoril zadnje soboto pred tukajšnjim kolegijem. Dejal je: "Mi moramo z ostalim svetom za skupnim ciljem, ali pa bomo zgubili svoj cilj. Tisti, ki kriče: "America first!" postavljajo s tem Ameriko na zadnje mesto."

STANOVANJA IN URADI BULGARSKIH MINISTROV ZASTRAŽENA

Ankara, Turčija. — Poluradna poročila iz Bulgarije omenjajo, da so uradi in stanovanja bulgarskih ministrov strogo zastrazena od policije. Bojijo se groženj, ki so jih pred nekaj dnevi razglasili člani svobodne fronte v Bulgariji, da bodo slednji očistili Sofijo vseh Hitlerjevih klečeplazcev.

OGLASI V AM. SLOVENCU IMAJO VEDNO USPEH

KRIŽEM SVETA

— London, Anglija. — Na železniški progi blizu Laona v Franciji, je te dni le za par minut ušel smrti Adolf Hitler. Mudi se je na inspekcijskem potovanju ob Atlantiku. Ko se je vlak blizu Laonu, je nekdo z bombom razstrelil progo. Če bi vlak privozil deset minut preje, bi Hitlerja danes ne bilo več med živimi.

— Stockholm, Švedska. — Poročilo iz Kvibiševa na Ruskem omenja, da je nemška bojna ladja Gneisenau zadela v mino in da je močno poškodovana. Kje se je nezgoda zgodila, poročilo ne omenja. Po prejšnjih poročilih o nemški mornarici, je Gneisenau morala biti nekje ob severnem norveškem obrežju.

— Vatikansko mesto. — Na objavo, katera je bila v londonskem listu "Daily Express", da je sv. Oče predložil mirovne predloge in iste izročil nadškofu Spellmanu, da se reši Italijo, so vatikanski krogi odgovorili s zaničanjem. Sv. Oče ni v tem oziru ne predložil, ne izročil nobenih predlogov.

— London, Anglija. — Vsled pomanjkanja zadostnih transportacijskih sredstev, je začelo v Angliji pomanjkovati časopisnega in knjižnega papirja. "The Catholic Truth Society", ki je izdajalo številne perijodične brošurice, je moralo zadnje mesece ustaviti izdajo več kakor 250 takih brošuric.

— Bern, Švica. — Poročilo iz Nemčije omenja, da je nazijska vlada ustavila izdajanje cerkvenih listov v Nemčiji iz razloga, da tako zahteva sedanja gospodarska politika Nemčije. Ta politika je nazijska politika in kako ta simpatizira z raznimi cerkvenimi ustanovami je predobro znano.

— Detroit, Mich. — Zvezni sodnik Arthur J. Tuttle je zadnji teden zavrnil peticijo, da se pomilosti na smrt obsojenega Maks Štefana, ki je radi izdaje obsojen na vešala, ker je pomagala nemškemu vojnemu ujetniku. Umreti bo moral 2. julija.

FRANCOSKI VODITELJI SE ZEDINILI?

Alžir, Afrika. — Sestanek med generalom Henrikom Giraudom in generalom Charlesom DeGaulle ter ostalimi francoskimi voditelji, ki se je vršil zadnji teden v tem mestu, se je rodil nekaj zasilni sporazum. Giraud ostane vrhovni poveljnik francoskih sil v Afriki. Moral pa je pristati na DeGaullejeve zahteve, da se odstrani iz vseh važnih mest uradnike, ki so do invazije sodelovali z vihiško vlado. Tako je moral oditi general Nogues, ki se je upiral Americancem v Dakaru. Na sestanku se je organiziral Odbor za narodno osvoboditev, kateremu načelujeta oba Giraud in DeGaulle. Formirali bodo posebne armadne kore za boj proti zavojevalcem Francije. Do zedinjenja je prišlo po urganju in pritisku Amerikancev in Angležev.

KAJ BO NAREDIL PREDSENIK Z NOVO DAVČNO PREDLOGO?

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je v soboto proučeval novo davčno predlogo, ki je bila sprejeta v kongresu in senatu na podlagi kompromisa, kakor znano. S predlogo se predsednik v celoti ne strinja. Ker je čas za podpis iste do 16. junija, bo težko preje isto potrdil. Napoveduje pa se, da bo predlogo najbrže potrdil, ker čas je kratek in pa ker bodo davčni zakon v bodočnosti gotovo zopet kmalu spreminjali. Visoki vojni stroški v bodočnosti bodo to gotovo zahtevali.

ŠVEDSKA OBDOLŽENA, DA KRŠI NEVTRALNOST

Moskva, Rusija. — Ruski profesor S. Krilov, priznan strokovnjak za mednarodno pravo, je te dni objavil članek, v katerem obtožuje Švedsko, da krši svojo nevtralnost v korist osi. S tem, da Švedska dovoljuje prevoz materiala in celo vojaštva Nemcem, krši sklepe in določbe haške konvencije, pravi ruski profesor. Ruska javnost je vsled tega ogorčena proti Švediji.

ŠIRITE LIST AM. SLOVENEK!

NAZIJI USTRELILI 12 KOROŠKIH SLOVENCEV

Vest iz Štajerske. — Ženitev kralja Petra II. je odložena do konca vojne. — Poročilo, da so se partizani združili z Mihajlovičevimi četami. — Jugoslovanska odporna vojska se zbira v planinah Črne gore.

Dvanajst Slovencev ustreljenih radi protinacističnih dejanj

Washington. — Glasom poročil, katera je prejel Office of War Information, je bilo nedavno v vaseh okolice Celovca sojenih 34 patriotov. Obtoženci, katere označujejo nacisti kot "dezerterje, komuniste in zločince", so se morali zagovarjati radi naslednjih zločinov: teroriziranja sosedov, umorov Nemcev in takih ljudi, ki so bili zvesti rajhu ter izpodkopavanja reda in miru. Od 34 sojenih jih je bilo 12 obsojenih na smrt in takoj ustreljenih. Naslednja imena so bila objavljena: Tomaž Olip, Jakob Oreh, Franc Gregorič, Franc Pristovnik, Florijan Kelih, Bartolomej Oreh, Ivan Dujak, Ulrih Kelih, Franc Weinzierl, Jurij Pasterk, Miha Zupan in Marija Olip. 24 drugih je bilo obsojenih na ječo od dveh do dvanajst let in na prisilno delo, češ, da so služili kot informatorji in pomagali obojazenim patriotičnim skupin, ki so čestokrat napadale nacistične čete v bližini Celovca, ter da so tudi razdirali prometne zveze.

Štajerski Slovenci pod nemškim jarmom

(Izveček iz "Štajerskega Gospodarja" dne 27. III. 1943.)
1.—Zaščitniki (Schutzangehoerige), to je tisti, ki nimajo niti nemškega niti nobenega drugega državljanstva, bodo vzeti v posebno službeno obvezo.

2.—V bodočih tednih bo izvršen splošen pregled vseh še nepojasnjenih vprašanj glede članstva v Steierische Heimatbund in s tem hkratu nemškega državljanstva ali zaščitništva.
3.—Vsi moški in ženske, ki so bili rojeni pred 31. marcem 1927. in katerih članstvo v Heimatbundu iz kakršnih koli razlogov še ni pojasnjeno, se morajo zglasiti v pisarnah posameznih "Ortsgruppe".

4.—Kmetijam, katerih lastniki se nahajajo pri vojakih, se postavijo tako zvali "kmetijski botri" (Hofpate), predlagani po Ortsbauernführerju in imenovani po Kreisführerju.

5.—Vse baterije odnosno akumulatorji motornih vozil se morajo takoj oddati.

(Komentatorji k tem novicam so nepotrebni — iz njih je videti, da žive štajerski Slovenci pod večnim pritiskom in da se policija ukvarja z vsakim posameznikom. Tudi oni, katerim Nemci ne priznavajo nobenega državljanstva, stoji pod "posebno službeno obvezo." — Op. JIC.)

Izjava glede ženitve kralja Petra II.

New York, 1. junija (JIC). — V današnjih ameriških listih je objavljen dopis agentu-

re United Press iz Londona, našajoč se na vesti o poroki kralja Petra II. z grško princezino Aleksandro. Glasom tega dopisa, je nj. vel. kralj potrdil, da je njegova ženitev odložena do konca vojne.

Kakor znano, je kraljeva vlada v Londonu že pred nekaj meseci izdala tozadevno komunique uradnega značaja.

Ta formalna izjava je bila v zadnjih dneh potrjena od nekaterih članov vlade, ki so v odgovor na gornje vesti sporočili predstavnikom ameriškega časopisa, da ni bilo nobenih novih razgovorov glede kraljeve ženitve med člani vlade, ki je, kakor kralj sam, mnenja, da se bo vladarjeva poroka, kakor določeno, vršila po vojni.

Nova ofenziva osi, je naleta na odločen odpor

London, 27. maja (Washington Post). — Nemški radio zatrjuje, da pomagajo angleška letala jugoslovanskim gerilcem v njihovem boju proti zasedbenim silam osi.

Beograjsko Novo Vreme piše, da so gerilski ujetniki izpovedali, da so Angleži obljubili pomoč v zraku in da je tudi "nekaj angleških letal prišlo". Nekatera so bila uničena, a druga zopet so prinesla le malo propagandnega materiala.

Londonski krogi te vesti nečejo komentirati.

Švicarski listi pa poročajo iz Budimpešte, da sta se med tem časom obe frakciji jugoslovanskih patriotov, ki se bore proti osi, partizani in čete generala Mihajloviča, združili. Poročila pravijo, da so se partizani umaknili v ozemlje, v katerem se nahaja Mihajlovič; to se je zgodilo o priliki obče ofenzive osi v Bosni, Hercegovini in Črni gori.

O Mihajloviču trde, da je začel zbirati svoje čete v centralnih planinah Črne gore.

Zadnja poročila pravijo, da so začeli italijanski uradniki pošiljati svoje rodbine iz Albanije, ker v tej deželi naraščajo nemiri in izgredi. Albanci so privedli velike demonstracije v jugoslovanskem mestu Prizrenu, ter ob tej priliki zažigali slike Mussolinija in kralj Viktor Emanuela. Vojaštvo je streljalo na demonstrante, a policija je aretirala približno 200 oseb. Izgredi so se nadaljevali s tako silo, da je policija zaprla vse javne lokale in proglasila preki sod.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Ishaja vsak torek in petek.

Issued every Tuesday and Friday.

EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with 2 columns: Rate, Price. Includes rates for annual, half-year, and quarterly subscriptions.

Table with 2 columns: Rate, Price. Includes rates for annual, half-year, and quarterly subscriptions.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina.

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

KOMINTERNA - ŠLA?

Meritorično se jaz nikoli nisem bavil s cilji in smerni komunistične internacionale, ki ima svoj sedež v Moskvi.

Iz dne 22. maja t. l. je poročala A. P.: "In the midst of the daily increasing cooperation between Soviet Russia and her Allies, the executive committee of the Communist International has asked its sections in all parts of the world to approve its own dissolution.

The resolution said the forms, methods and regulations of the Comintern have become obsolete and in some cases have actually hindered workers of the world in their battle against Germany and her satellites."

Kakor je razvidno iz navedenega besedila, gre bolj za taktično potezo. Odbor je prišel do spoznanja, da borba zoper Nemčijo in njene zaveznike zahteva prenehanje delovanja kominterne.

Besedilo omeja Sovjetsko Rusijo. Znano je, da je stališče sovjetske vlade do kominterne hudo prekerno. Vlada trdi, da ni identična s kominterno, izgleda pa, da kominterne dela, kar vlada hoče.

Komentarjev na to vest skoroda ni, ali so medli in suhi kakor suha leta v Egiptu. Prej so bili komentarji na kilometrski dolgi, da jih je kominterna dobila.

Poročevalci so v Washingtonu dvignili glave pri vesti in dregnili Churchilla, kaj on misli o tem preobratu v Moskvi, in Churchill je izjavil: "I like it."

no? To je zelo važna točka. Komunisti sami to zanikajo, kakor pač naravno, ker nihče rad ne popusti, ako se je držal gibanja skozi dolgo dobo in stavil na uspeh gibanja vse svoje upe.

Na zunaj bi bilo najbolj važno, če je res sovjetska vlada zadi za likvidacijo, in bi se bili Sovjeti odločili za vse drugačno pot.

Nazijski komentar, da je vse le moskovska prevara in gola propaganda, je značilen, pa tudi brezpomemben, ako bi dejstva pokazala, da je Moskva krenila na drugo pot.

Smeri komunističnega gibanja so zablodne, vsebujejo pa tudi dobro jedro, kadar se prilagodijo obstoječim razmeram.

V KORENINI SAMI JE BOLEZEN!

New York, N. Y.

Bojim se — Takojo boste videli, o čem mislim spet pisati, boste preskočili te vrstice in boste poiskali kaj bolj zanimivega branja ...

Privadili smo se! Tako smo se privadili, da nas nič več ne zanima. Ne zanima nas več TRPLJENJE narodov pod nemškimi vlačugami — niti trpljenje našega lastnega slovenskega naroda nas nič več ne zanima.

Kakor gotovo vsako jutro sedemo k zajterku, tako smo tudi pripravljani na to, da v dnevnem časopisu najdemo vsako jutro kako novico o trpljenju v stari domovini, pa tudi nov apel za pomoč.

Privadili smo se — utrdili smo se proti vsem grozotam, ki se vrše v podjarmljenih krajih. Celo tako daleč so se mnogi utrdili, da samo z rameni skomiznejo in pravijo — propaganda ...

Radi tega je tudi tako neverjetno težko dobiti od ljudi kak groš za finančno pomoč domovini, pa naj bo po načrtih Pomožne Akcije Slovenskih Župnij ali pa po namenih JOP,SS. Privadili smo se, srca so "utrjena", ne sočustvujejo več z domovino — in sploh ne s trpečim človeštvom.

Korenina je bolna! V resnici je silno malenkostno vprašanje, če je treba pomagati TAKOJ ali pa šele PO VOJNI.

Ni nekaj narobe v tem, da imamo dve pomožni akciji, narobe je to, da sploh ne verjamemo, da je pomagati treba.

Zato je po mojih mislih v veliki zmoti vsak tisti, ki misli, da bo pospešil delovanje JOP,SS, ako dokazuje svetu, da je Pomožna Akcija Slovenskih Župnij na napačnem potu.

sebe, zakaj našli smo pot za svojo dobro voljo, če že res nič drugega ne — tako bi si mislili. Radi sebe, pravim, če ne radi onih, zakaj sveto pismo pravi: DAJATI JE BOLJŠE NEGO JEMATI!

Tako je zapisano, toda kateri kristjan to verjame? Nič prej ne verjame, da SAM PADE v neskončno revščino in si misli: Ko bi zdajje imel, bi daljal z vrhano mero, kakaj zdaj je vidim, kako bridko je sprejemati miloščino, ker darovalci večinoma gledajo v stran, ko mi dajo. Njih korak je že obrnjen proč od mene — samo da se me čimprej iznebe.

Ko je pa minila njegova velika revščina, se rado zgodi, da spet pozabi in je trd do drugih kot so bili drugi do njega. Neskončen krog nerazumevanja svetopisemskih besed — zato bo menda na svetu ostalo do konca tako pust kot je danes... Tu je korenina zla, tu je vzrok, da nobena pomožna akcija ne uspeva.

Namesto da bi z veseljem dajali, radi Boga, radi siromakov in radi sebe samih, se prekamamo, kdo ima prav in kdo ima bolj prav.

Če Pomožna Akcija Slovenskih Župnij nima druge vrednosti, ima to, da je med nas zasnela — KRESALO DUHOV! Prinesla je priliko za preizkušnjo! JOP,SS je dobra reč, pa je bila takoj sprva rodovito polje za neskončen plevel praznih izgovorov.

Ko je nastopila Pomožna Akcija Slovenskih Župnij, je slovenski narod v Ameriki naredil ž njo tako, kot naredi nemaren kmet, ki mu je plevel prerastel njiivo.

Boj daj dušam obeh pokojnih nebeško veselje, vsem sodnikom pa izrekamo naše globoko sožalje. — Pozdrav vsem čitateljem tega lista!

Ker že več kakor dve leti boleham — včasih manj, včasih več — in nisem zmožen prijati za težko delo, sem se pred nekaj tedni podal na pot proti mestu Staunton.

Zato je po mojih mislih v veliki zmoti vsak tisti, ki misli, da bo pospešil delovanje JOP,SS, ako dokazuje svetu, da je Pomožna Akcija Slovenskih Župnij na napačnem potu.

za to, kje je več plevela, za to gre, če bo sploh kdo šel plet.

Če začnemo drug drugemu očitati plevel, če odkrijemo vedno nove, izgovore in opravičevanja, poleg tega pa še ugovore in dokazovanja drug zoper drugega — bomo ves narod še stokrat bolj odtujili besedam svetega pisma, ki pravi:

DAJATI JE BOLJŠE NEGO JEMATI!

F. Bernard Ambrožič, OFM. POROČILO IZ MONTANE

Walkerville, Mont. Končno nas je vendar enkrat zapustila ta dolga zima.

Ravnokar sem čitala v Am. Slovencu, da bo za naprej izhajal samo dvakrat na teden. To bo res škoda, ker vsi radi čitamo list, ali pomagati se ne da; kakor piše g. urednik, ni mogoče dobiti primernih pomagačev pri listu.

Poročam par žalostnih novic. Pred kratkim je tukaj umrl Peter Kapf, rudar, star 48 let. Doma je bil iz Prelesja, fara Stari trg ob Kolpi.

Dne 26. maja smo imeli zopet pogreb. Pri vojaki v Texasu je še 20. maja umrl naš Paul Medved, star 32 let. Ko je bil meseca januarja tega leta pozvan k vojakom, je bil zdrav in nikomur tedaj pač ni moglo priti na misel, da ga bodo čez štiri mesece pripeljali mrtvega domov.

Bi je bolan več kot dva meseca in nobena zdravniška pomoč mu ni pomagala, v neizmerno žalost njegove žene, matere, bratov in sester.

Bog daj dušam obeh pokojnih nebeško veselje, vsem sodnikom pa izrekamo naše globoko sožalje. — Pozdrav vsem čitateljem tega lista!

IZ POTA PO DRŽAVI ILLINOIS East St. Louis, Ill.

Ker že več kakor dve leti boleham — včasih manj, včasih več — in nisem zmožen prijati za težko delo, sem se pred nekaj tedni podal na pot proti mestu Staunton.

Ker že več kakor dve leti boleham — včasih manj, včasih več — in nisem zmožen prijati za težko delo, sem se pred nekaj tedni podal na pot proti mestu Staunton.

Ker že več kakor dve leti boleham — včasih manj, včasih več — in nisem zmožen prijati za težko delo, sem se pred nekaj tedni podal na pot proti mestu Staunton.

je, hvala Bogu, že boljše. Carlville rov še ne obratuje, in tudi ne vem, če bo tako hitro. Tam se mi je posebno smilila žena rojaka Johna Novaka; silnoroja joka, ker se boji, da ne bi oslepela. Ima sladkorno bolezen, kakor jaz, samo jaz sem še toliko na slabšem, ker me še božjast včasih lomasti obenem imam pa še visok krvni pritisk; tako kar s tremi boleznimi potujem po svetu.

Naprej, v Girardu je tudi neki Slovenec, ki ga je sladkorna bolezen zelo mučila; odkar je začel jemati injekcije pod kožo, ima pa mir. Kako dolgo bo trajalo, nikdo ne ve.

Sodijsko, da je to povestico bralo kakih 15 milijonov Amerikancev. Sredi maja pa jo je Isabel Manning Hewson podala po NBC radio omrežju svojim rednim poslušalcem, ki jih je okrog 25 milijonov.

Stara povestica bo izšla v nekoliko razširjeni obliki tudi v Adamičevi novi knjigi "My Native Land", ki jo je ravnokar dogotovil, in ki jo bodo njegovi redni založniki, Harper & Bros. izdali čez par mesecev; dan bo objavljen kasneje.

Slovenski novomašnik v Nebraska South Omaha, Neb. — V nedeljo 16. maja je pel novo mašo v tukajšnji irski cerkvi Sv. Neže Rev. Martin J. Petrašič, sin slovenskih staršev.

Rev. Martin J. Petrašič je nastavljen za kaplana na hrvaški fari Sv. Petra in Pavla na 36 in X. St., South Omaha, Neb.

Cleveland, O. — Clevelandski župan Frank Lausche je 28. maja govoril v slovensčini enega izmed propagandnih govorov, ki bodo odposlani po radiju v Jugoslavijo.

Župan Lausche bo v teh govorih navduševal narod v stari domovini k odporu proti osišču.

Smrtna nesreča Stanton, N. J. — Letalski poročnik Fred Habjan, Slovenec, se je pred dnevi smrtno ponesrečil pri letalskem večerbanju v Savannahu, Ga., kjer je njegovo letalo padlo na tla.

(Dalje na 3. strani)

DOGODKI

Med Slovenci in Ameriki

Mrs. Mary Verhovc umrla Waukegan, Ill. — Mrs. Mary Verhovc, 60, članica tukajšnjega Maternega društva, Društva Sv. Ane, št. 127 KSKJ, in Enakopravnosti, št. 119 SNPJ, je bila 31. maja položena k večnemu počitku na Ascension pokopališču.

Adamič postaja vedno bolj popularen New York, N. Y. — Louis Adamičeva kratka povestica o slovenskem junaku Miloradu Stosiću, ki je bila najprej objavljena v letošnji aprilski izdaji revije "This Week Magazine", prišla v roke več ljudem kakor katero koli delo, ki ga je kakšen Slovenec kdaj spisal.

Stara povestica bo izšla v nekoliko razširjeni obliki tudi v Adamičevi novi knjigi "My Native Land", ki jo je ravnokar dogotovil, in ki jo bodo njegovi redni založniki, Harper & Bros. izdali čez par mesecev; dan bo objavljen kasneje.

Slovenski novomašnik v Nebraska South Omaha, Neb. — V nedeljo 16. maja je pel novo mašo v tukajšnji irski cerkvi Sv. Neže Rev. Martin J. Petrašič, sin slovenskih staršev.

Rev. Martin J. Petrašič je nastavljen za kaplana na hrvaški fari Sv. Petra in Pavla na 36 in X. St., South Omaha, Neb.

Cleveland, O. — Clevelandski župan Frank Lausche je 28. maja govoril v slovensčini enega izmed propagandnih govorov, ki bodo odposlani po radiju v Jugoslavijo.

Župan Lausche bo v teh govorih navduševal narod v stari domovini k odporu proti osišču.

Smrtna nesreča Stanton, N. J. — Letalski poročnik Fred Habjan, Slovenec, se je pred dnevi smrtno ponesrečil pri letalskem večerbanju v Savannahu, Ga., kjer je njegovo letalo padlo na tla.

(Dalje na 3. strani)

(Dalje na 3. strani)

(Dalje na 3. strani)

(Dalje na 3. strani)

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St. Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Smedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Rupan, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošljite glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC! PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

OFFICIAL NOTICE OF THE WSA

By Order of the Post Office Department, the new mail delivery system is hereby put into effect and our mailing address hereafter will have to carry the numeral 16 immediately after Denver. Please address our future mail to:

"The Western Slavonic Association
4676 Washington St.
Denver 16, Colo."

Fraternally yours,

ANTHONY JERSIN, Secretary.

URADNO NAZGANILO ZSZ

Po uredbi poštnega urada se je upeljal nov sistem glede dostavljanja pisma, zato se prosi vse, ki bodo na gl. urad pisali, da v bodoče pripišejo še številko 16 takoj za Denver-jem. Torej prosim, da vsa naša pisma v bodoče naslovite na:

"The Western Slavonic Association
4676 Washington St.
Denver 16, Colo."

Bratski pozdrav,

ANTHONY JERSIN, gl. tajnik.

Dopisi lokalnih društev

DR. SV. KATARINE, ŠT. 29
Z. S. Z.
Cleveland, O.

Žalost in veselje sta si dve nasprotni stvari, ki pa redno spremljata naše življenje. Naše društvo je zadela žalost, ko smo izgubile dobro članico, Frances Centrik. Preminila je na svojem domu dne 12. maja, stara 58 let, po dolgi in mučni bolezni. Tukaj zapuščala žalujočega soproga Johna, ki je doma iz Sv. Križa na Dolenskem, sina Johna in snaha, ter več sorodnikov. Pokojna je bila milega značaja, ljubeča žena in mati, in spoštovana od vsakogar, kdor jo je poznal. Pokopana je bila iz cerkve Marijinega Vnebovzeta s sv. mašo, ki jo je daroval Rev. Čelesnik, ob kateri priliki je imel v lepi slovenski zelo ganljivo pridigo. Krsto so nosile članice našega društva in pokojno sestro lepo spremlje na zadnji poti. Naj ji bo ohranjen trajen spomin, preostalih pa naše globoko sožalje.

Naj zraven te žalostne vesti poročam tudi veselo vest, namreč, da smo imele 22. maja v S. N. D. plesno veselico, ki je še zadosti dobro uspela. Čistega preostanka je \$150, za kar bomo kupile vojne bonde. Ako se vzame v poštev, da je sezona za prireditve v dvoranah že poznana, smo z izidom lahko prav zadovoljne.

Društvo si šteje v čast, da so obiskale omenjeno prireditve gostinje iz Colorade, ki so tudi članice ZSZ in so se ob istem času nahajale na obisku v Clevelandu in sicer: Mrs. Frances Rasket, Mrs. Rose Lesar, Miss Frances Krall, — vse iz Pueblo; dalje Mr. in Mrs. Rudy Kvas iz Denverja. Prišli so v

spremljstvu Mrs. Anne Ažman, Mrs. Angele Križman in Mr. in Mrs. Arko.

Radost je videti znanca in prijatelje, ko se po dolgem času zopet snidejo. Ali vse tako hitro mine, kaj šele en kratak večer, in posloviti smo se morali. Vsem imenovanim gostom najlepša hvala za njih prijazen obisk naše prireditve. Kdaj se zopet vidimo? Upajmo, da čez dve leti, ko bo konvencija naše organizacije ZSZ.

Za poset se zahvaljujemo tudi gl. uradniku Josephu Godecu, kakor tudi vsem odbornicam društva Washington. Naše društvo bo skušalo vašo prijaznost o priliki povrniti.

Naj se na tem mestu zahvalimo še vsem članicam, ki ste tako pridno delale za to prireditve, bodisi v kuhinji, za baro, pri vratih, ali s prodajanjem tiketov. Ob takih prilikah se še posebno vidi, komu je dobrobit društva res pri srcu. Vse, ki ste pomagale, pomnite, da to ne bo pozabljeno. Hvala tudi vsem tistim, katere ste karkoli darovale.

Končno pa ne morem drugače, kakor da opomnim še članice in jih opozorim, da bi kaj storile v korist tekoče kampanje. Naše geslo bodi: Naj se društvo množi in raste! To hočemo.

Frances Ponikvar, tajnica.

LISTNICA UREDNIŠTVA:

Vsem cenjenim gg. tajnikom (cam) in vsem uradnikom (cam) članom (cam) ZSZ. in njenih lokalnih društev sporočamo, da zadnji čas za dostavo dopisov, člankov in drugega materiala za Glasilo ZSZ. je do petka jutra vsaki teden. Ob sobotah tiskarna ne obratuje. V ponedeljek se stavi le prva stran in nato gre list v tisk. Prosim vse upoštevajte to, da bo uredništvu mogoče nuditi točno potrebo pri objavljanju dopisov in člankov v glasilni številki.

W.S.A. WAR EFFORT

400

W. S. A. MEMBERS ARE AT LATEST REPORT SERVING IN THE ARMED FORCES OF OUR COUNTRY.

\$133,000.00

WAS TO DATE INVESTED IN DEFENSE AND WAR BONDS — \$80,000.00 OF THIS IN 1942 ALONE.

MANY LODGES & INDIVIDUAL MEMBERS

ARE DAILY CONTRIBUTING TO TOTAL VICTORY FOR THE U. S. A.

WE BELIEVE 100 PER CENT

OF OUR MEMBERS ARE AIDING OUR COUNTRY IN MANY WAYS

In War Plants — Civil Defense — Red Cross — U. S. O. — Other War Agencies — Private Entertainment of Service Men, etc. etc.

OUR MEMBERS HELP

Various Relief Agencies For Our United Nations Allies — For Yugoslavia and Other Stricken Nations Who Will Never Give in To The Axis Monster.

FORWARD W.S.A. WITH THE U.S.A. TO VICTORY!

KEEP ON DOING YOUR PART!

RAZNOTEROSTI

KDAJ JE IZŠEL PRVI SLOVENSKI ČASOPIS

Prvi slovenski časopis niso morda Bleiweisove "Kmečke in rokodelske Novice" (1843) temveč "Lublanske novice", ki jih je urejeval Valentin Vodnik in izdajal Egger v Ljubljani od 4. januarja 1797 do konca leta 1800 po dvakrat, ozir. na koncu po enkrat na teden. Sicer je Vodnik pustil uredništvo že začetkom leta 1800, nakar jih je do konca leta urejeval Janez Sušnik. "Ljubljanske Novice" so opisovale domače in tuje kraje, prinašale poročila o Francozih in tujem svetu, ki jih je urednik jemal iz takratnih dunajskih časopisov, ter so se zato naročniki pritoževali, da prej bere novice v ljubljanskih nemških časopisih kot pa v "Novicah". Vodnik je program povedal v kratki pesmici, ki jo je natisnil v prvi številki:

Je kaša zavrela,
se trga kaj nit,
moj sosed kaj dela,
sim barat že sit.

Al vumnosti imajo
po svejti kaj več,
al druga kaj znajo,
ko hruške sam' peč?

Od tega "Novice
Lublanske" povdo,
za nov lejt potice
še take ni blo.

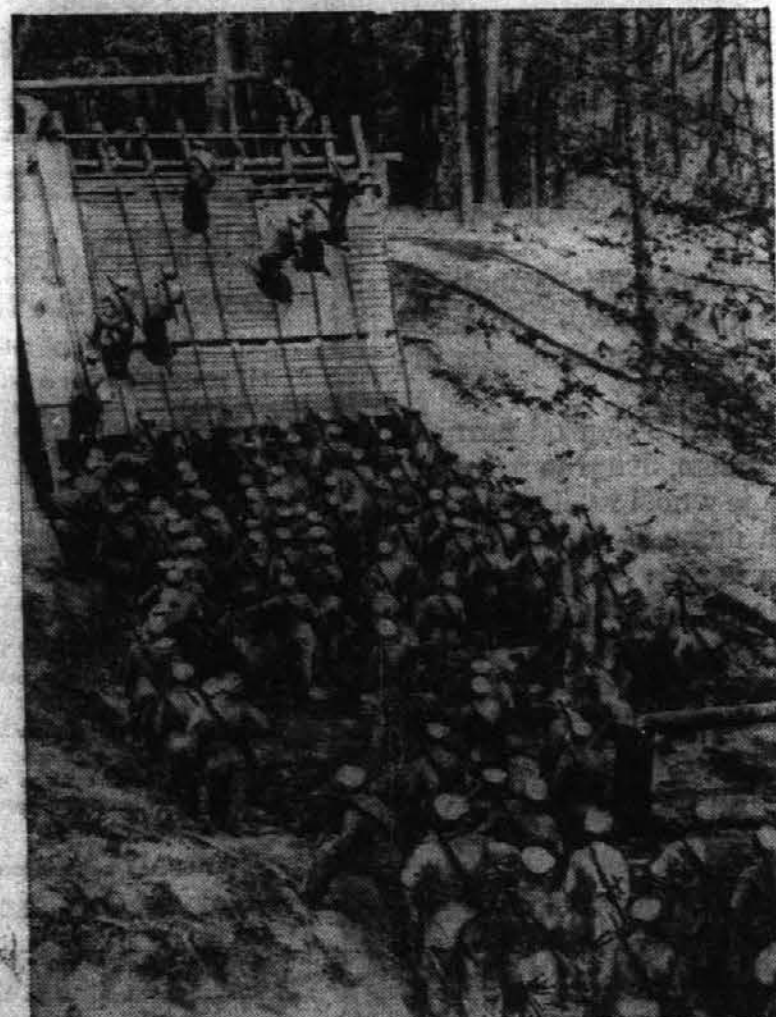
Najvažnejše vrednote v "Novicah" so Vodnikovi poučni članki o slovenskem jeziku "Povedanje o slovenskem jeziku" in "Opisovanje kranjske dežele", ter njegov lep kmečki jezik, kajti Vodnik se je ravnal po geslu: "jes pravim: mi moremo kranjske slovenske besede poiskati semtertje po deželi raztresene inu na to vižo skup nabrati čisto slovenšino!" Prav radi tega čistega slovenskega narodnega jezika se ta najstarejši časopis slovenski lepo in bistveno razlikuje od sicer starejših srbskih časopisov iz leta 1791 (Srbskija Povsednevnija Novini) in leta 1792 (Slaveno

Serbske Vjedomosti), ki so bili pisani v rusko-srbski mešanici. V čisti srbsčini je izšel leta 1813 — po 19 letnem presledku — časnik "Novine serbske". Pri Hrvatih velja za prvi časopis Gajeva "Danica Horvacka" leta 1835, ter tako letos praznujejo 108 obletnico svojega časopisja.

300 AMERIŠKIH UJETNIKOV POMRLO NA JAPONSKEM

Washington, D. C. — Po raznih virih je dobila vlada poročilo, da je izmed 15,000 ameriških vojakov, ki se nahajajo v japonskem ujetništvu pomrlo kakih 300 mož za razne bolezni.

TAKO LE SE UČIJO ZA DRZOVITE "COMMANDOS" NAPADE

Takozvani "Seabees", oddelek mornariškega gradbenega bataljona se vadijo gradbenih del pa tudi napadanja za drzovite napade, ki spadajo v področja drzovitih "Commandos". Slika je bila posneta v Camp Peary, Virginia, kjer oddelek napada preko umetne visoke ogradbe.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

gega rekel kakor "Goodbye!" To me je rešilo, ker nisem imel licence trgovati v mestu Joliet.

Šel sem naprej do Škulovke. Rojakinja Škul ima zelo dobroga fanta, ki je tudi policaj, pa me ni nič nadlegoval. To so izvrstni ljudje, ki jih ni iskati boljših. Fant govori slovensko prav tako gladko kakor angleško. Tudi Ogulinka ima otroke, ki lepo govorijo slovensko. Enako ima John Kramaršič dobre otroke, ali take deklice, kakor je Skulova, pa nisem našel, čeprav potujem od Panama Canala preko Stare Meksike, Vera Cruz in Mexico City in preko Borashuto Mountain in sem videl že dosti meksikanskih šinjor in šinjorit, kakor kličejo tam dekleta v španščini, ali tako lepe deklice pa še nisem videl. Tako dekle bi moralo dobiti prvo nagrado. Govori tudi slovensko in to čisto naravno. Škulovi družini se najprizrečneje zahvaljujem za gostoljubnost in postrežbo. Tudi Miss Mihelich na Bluff St. mi je lepo postregla; še skoraj boljše ko vsi drugi. Naj ljubi Bog in Mati božja poplačata vsem rojakom in rojakinjam v Jolietu, ki ste mi šli na roke.

Sedaj pa pogledjmo malo v Lomont. Pri Sestrah je izredno dobro zavetišče za stare ženske, ali tam vzamejo samo take, ki še kaj morejo hoditi; bolnih ne jemljejo, ker nimajo ne zdravnik, ne bolnišnice, moških pa sploh ne vzamejo. Ženski je tam 11. Sestre so mi postregle kar so največ mogle. V tem St. Joseph's Home sem bil dva dni. Hrano imajo tam izredno dobro. Imajo tudi lepo kapelico, Sv. Jožefa, kjer je maša vsako nedeljo in imajo tudi svoj pevski zbor. Ali pri Sv. Frančišku, malo višje na hribu, kjer je sestriški konvent in lepa cerkva, imajo izredno dobre pevke, da jih že 30 let nisem slišal boljših. Rojak Blaž Trstenjak, ki živi tam s svojo soprogo, hčere pa imata pri Sestrah, in je doma iz Ljutomer na Štajerskem, tam kjer dobro vino raste, mi je pomagal več kot kdorkoli v Jolietu. Sestra Lea, glavna gospodinja, je zelo dobra.

Cerkev Matere božje pri frančiškanih je lepa; samo majhna. Od tam sem se podal domov. Čez noč sem še pri Vidicu spal, nato pa sem počasi vozil naprej. Imel sem veliko nepriilke, ker je bila velika voda in so bile ceste močno zaprte. K sklepu še enkrat lepa hvala vsem za dobro pomoč, in Bog vam daj zdravje!

Steve Fabjan.

IZ URADA SLOVENSKEGA AMERISKEGA NARODNEGA SVETA

3935 W. 26th Street, Chicago, Ill.

Agitacija je potrebna

Živahno in neumorno širjenje kake misli ali ideje med ljudmi se imenuje agitacija. Ta si prizadeva predočiti svoj predmet tako, da ga lahko pojmuje vsakdo, ki se zanima zanj. Le dobra in intenzivna agitacija pripravi ljudi k temu, da se zavzamejo za njeno stvar in se je oklenejo.

Agitacija za naše gibanje ni posebno težavno delo, če ve tisti, ki agitira za našo organizacijo, za čim stremi naše prizadevanje.

Slovenski ameriški narodni svet se trudi za dosego tistih ciljev, ki mu jih je določil Slovenski narodni kongres lani v Clevelandu. Ta je tej organizaciji naročil, naj deluje po vseh svojih močeh v prvi vrsti za rešitev slovenskega naroda, potem za njegovo osvobodjenje izpod krutega jarma laških fašistov, nemških nacijev pa madžarskih nasilnikov in končno za združitev vsega slovenskega ozemlja v demokratično in avtonomno Slovenijo, ki naj postane del preurejene, prenovljene, federativne in demokratične Jugoslavije. To je glavni namen tega gibanja, ki bo prenehalo, čim se bodo mogli Slovenci v starem kraju sami potegniti za svoje pravice. Cilji Sansovega delovanja so izključno političnega značaja in tvorijo najpomembnejši pogoj za narodni obstanek in lepšo bodočnost slovenskega naroda v stari domovini.

Če predoči naša agitacija samo to jasno in razločno našim ljudem, pa bodo ti na mah videli razliko med Sansovim gibanjem in delovanjem slovenskega pomožnega odbora ter kmalu spoznali, da sta to dve različni organizaciji, ki imata vsaka svoj namen pred očmi. Naša organizacija gre za tem, da bi pomagala bratom in sestram v stari domovini politično — da jih reši narodnega pogina, jim pomaga dobiti svobodo in združiti ves slovenski svet v politično enoto — združeno Slovenijo. Naš pomožni odbor si prizadeva nabrati kar največ denarja, da priskoči okradenemu in oropanemu ljudstvu z gmotnimi sredstvi na pomoč, brž ko bodo to dopuščale razmere.

Če primerjamo cilje obeh organizacij, vidimo, da obstaja velika razlika med njima. Zato je želeli, da je delo naše organizacije ločeno od pomožnega. To željo je podčrtal in poudaril tudi naš pomožni odbor, ki je nekaj časa vodil tudi politično gibanje, s tem, da je lani sklical Slovenski narodni kongres v Cleveland.

Naše delovanje je politično, a prizadevanje našega pomožnega odbora pa podporno. Mi pobiramo prispevke, da moremo z njimi kriti stroške, ki jih napravljajo naša prizadevanja. Pomožni odbor nabira denar, da ga za sedaj, ko se ne more poslati v staro domovino, spravlja na kup večinoma v obliki ameriških vojnih obveznic ter tako pomaga tudi naši novi domovini v njenih vojnih naporih.

Agitacija se lahko vrši na razne načine: na sejah, shodih, sestankih in prireditvah. Ko greste po hišah pobirajte prostovoljne prispevke, se vam nudi lepa prilika za pridobivanje podružničnih članov in članic in za ustanavljanje novih podružnic, ki bi jih ta organizacija rada še letos štela najmanj pet sto.

Še daleč smo od tega cilja. Ali z dobro voljo se da doseči tudi to. Rojaki in rojakinje, agitacija za našo stvar je potrebna. Ne ogibajte se je!

Shodi, seje, sestanki in prireditve

Naša podružnica, ki se je, kakor povzemamo iz listov, ustanovila dne 28. marca v Strabanu, Pa., iz vseh tamošnjih društev in klubov, a se nam doslej še ni prijavila, bo imela dne 4. julija piknik v Drenikovem parku. Čisti dobiček te prireditve je namenjen Slovenskemu ameriškemu narodnemu svetu v podporo. Seje te še neprijavljene podružnice se vršijo vsako četrto nedeljo ob dveh popoldnih, in sicer izmenoma — enkrat v dvorani dr. št. 138 SNPJ, enkrat pa v oni dr. št. 153 KSKJ.

V Slovenskem domu na Holmes Ave. v Clevelandu se bo, kakor naznanja podružnica št. 32 SANS, v kratkem vršila ustanovna seja naše podružnice za tisti okoliš.

Naše gibanje

V dobi od 19. do 26. maja so se nam prijavile štiri nove podružnice, in sicer št. 50 SANS, Denver, Colo., nastala iz tamošnjih slovenskih društev, potem št. 51 SANS, Barberton, O., nastala iz dr. št. 110, 111 in 243 KSKJ, podr. št. 6 SZZ, dr. št. 44 ABZ, dr. št. 48 SNPJ, dr. št. 28 SDZ in slov. sam. dr. "Domovina", nadalje št. 52 SANS, Chicago, Ill., nastala iz dr. št. 100 SNPJ, in pa št. 53 SANS, Johnstown, Pa., nastala iz sedmih tamošnjih društev. Slovenski ameriški narodni svet je dne 26. maja št. 52 podružnic. Podružnica s številko 48 se do 26. maja še ni ustanovila.

V istem razdobju so nam poslale prispevke sledeče podružnice: Št. 12 SANS, W. Aliquippa, Pa., \$10.00; št. 28 SANS, Conemaugh, Pa., \$327.15; št. 33 SANS, Bridgeport, O., \$17.50 (darovali so: Federacija SNPJ za vzhodni Ohio \$10.00, dr. št. 536 SNPJ \$5 in Louis Pavlinič \$2.50); št. 53 SANS, Johnstown, Pa., \$143.02.

V smislu sklepa, ki ga je sprejel na svoji zadnji seji gl. odbor Slovenske narodne podporne jednote, je ta naša podpora organizacija darovala \$1,000.00 kot prvi del dovoljenih \$5,000.00 našemu narodnemu svetu v podporo.

Resolucije

Podr. št. 12 SANS, W. Aliquippa, Pa., je sprejela ob priliki obhajanja SLOVENSKEGA DNEVA resoluciji, ki ju je naša organizacija priporočila v sprejetje.

Takisto je storila podružnica št. 50 SANS, Denver, Colo., na svojem ustanovnem shodu, ki se je vršil dne 18. aprila tamkaj.

Dr. št. 205 SNPJ, New Duluth, Minn., se je tudi dne 18. aprila spomnilo svojih bratov in sester v stari domovini ter sprejelo temu primerno resolucijo.

KRALJ VIKTOR EMANUEL III.

Italijanski kralj, o katerem se se širile govorice, je te dni odstopil. Višeti je potr in žalosten.

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

"Gotovo si padel z neba," je rekel posmehljivo črni načelnik, "da nikjer nisi videl opričnikov. Prav gotovo si padel z neba! Vrag ve, odkod si priletel; da bi se ti tla udrla pod nogami!"

Trdovratnost razbojnikov je prevzela Nikito Romanoviča.

"Čuj, mladeč," je rekel, "tvoja smelost mi je všeč, da sem ti hotel priznati, toda ako mi takoj ne poveš, kdo si, bogme, da te dam obesiti!"

Lopov se je drzno vzravnal.

"Jaz sem Matvej Homjak," je odgovoril, "oproda Grigorija Lukjanoviča Skurata-Belskega; verno služim svojemu gospodu in carju med opričniki. Metla, ki jo imamo ob sedlu, pomenja, da pometamo Rusijo, izdajstvo pometamo s carske zemlje; pasja glava pa pomenja, da grizemo carjeve sovražnike. Sedaj veš, kdo sem jaz; sedaj pa povej tudi ti, kako se zoveš, kakšen naslov in kakšno ime naj ti damo, ko pride čas, da ti zavijemo vrat!"

Knez bi bil odpustil opričniku drzne besede. Všeč mu je bila neustrašenost tega človeka vpricho smrti. A Matvej Homjak je žalil carja in tega Nikita Romanovič ni mogel prenesti. Dal je vojakom znamenje. Navajeni slušati bojarja in sami razdraženi od drznosti razbojnikov, so jim vrgli vrvi okrog vratu in se pripravljali, da kaznujejo te ljudi, ki so pred kratkim po življenju stregli ubogemu kmetu.

Zdajci stopi mlajši od tistih, ki ju je knez velel odvezati od sedla, k njemu.

"Dovoli mi, bojar, da izpregovorim besedo."

"Govori!"

"Ti, bojar, si danes storil dobro delo, osvobodil si naju iz rok teh pasjih sinov, zato ti vračam milo za drago. Ti gotovo že dolgo nisi bil v Moskvi, bojar. Mi pa vemo, kaj se godi tam. Poslušaj nas, bojar! Ako ti je življenje drago, ne daj obesiti teh vragov. Izpusti jih, tudi tega besa, Homjaka, izpusti. Njih ni škoda, tebe pa je, bojar! Če pa nam pridejo v roke, naj jim bode Kristus milostiv, sam jih obesim. Vrv jim ne uide, samo da bi jih ti ne spravil k vragu, marveč kdo izmed nas!"

Knez je strmeč gledal neznanca. Njegove črne oči so gledale srepo in predirljivo; temna brada je pokrivala ves spodnji del obraza, močni in ravni zobje so se bleščali v jarki beloti. Sodeč po njegovi obleki, bi ga bilo mogoče prištevat predmetnim trgovcem ali premožnim kmetom. Govoril pa je s tako prepričevalnostjo in zdelo se je, da je hotel tako iskreno svariti bojarja, da je pričel knez pozorneje motriti njegove poteze. Knezu se je zazdelo, da vidi v njih znamenje nenavadnega razuma in iznajdljivosti, pogled pa je pričal o tem, da je bil človek navajen ukazovati.

"Kdo si, mladeč?" je vprašal Serebrjani; "in zakaj braniš ljudi, ki so tebe samega privezali k sedlu?"

"Da, bojar, ko bi ne bilo tebe, bi bil visel namesto njih! A vendar poslušaj moje besede, pusti jih, ne bo ti žal, ko prideš v Moskvo! Tam, bojar, ni več tako, kakor je bilo poprej, tistih časov ni več! Ko bi mogli vse pobesiti, bi ne bil proti temu. A tudi brez teh jih dosti ostane na Ruskem; še tu jih je ušlo kakih deset; ako se ta vrag, Homjak, ne vrne v Moskvo, ne naznanijo nikogar drugega, kakor vprav tebe!"

Kneza bi najbrže ne bile prepričale te nejasne besede neznančeve, toda jeza se mu je bila že podela. Uvidel je, da bi naglo ravnanje z lopovi nikomu ne koristilo, če pa jih odda roki pravice, morda s tem razkrije celo tolpo teh zagonetnih razbojnikov. Povprašal je, kje biva najbližnji starosta, ter naročil najstarejšemu vojaku, naj s svojimi tovariši povede ujetnike tja, on sam pa da pojde dalje samo z Mihejičem.

"V tvoji moči je, da te pse pošlješ k starosti," je rekel neznanec, "a veruj mi, da starosta takoj ukaže, naj jim razvežejo ro-

ke. Bilo bi bolje, da jih sam pošlješ na vse štiri strani. Sicer pa stori, kakor hočeš, svoj bojarjski razum imaš."

Mihejič je molče poslušal vse to in se samo praskal za ušesom. Ko je neznanec končal, je stari lovec stopil h knezu in se mu poklonil do pasu.

"Batjuška bojar," je rekel, "mogoče, da ta junak prav govori. Starosta gotovo izpusti te vragove sine. Ako pa jih že iz lastnega mehkega srca rešiš vrvi, kar ti, bajuška, sam Bog poplača, potem pa vsaj dovoli, preden jih izpustiš, da jih dobe po petdeset, da ne bodo več morili, naj jih vzame vragova babica."

Knezovo molčanje je smatral za dovoljenje ter je takoj ukazal ujetnike odvesti proč, kjer jim je bila odločena kazen naložena čvrsto in naglo, ne glede na pretnje in jezo Homjakovo.

"To je najbolj zdravo!" je rekel Mihejič, ko se je zadovoljen vrnil h knezu. "Deloma to ni žaljivo, deloma pa je to zanje dober spomin."

Videti je bilo, da neznanec sam odobrava srečno misel Mihejiča. Nasmejal se je, si gladil brke, toda kmalu je navzelo njegovo lice prejšnji važni izraz.

"Bojar," je rekel, "ako hočeš iti dalje samo z lovcom, potem mi dovoli, da se ti pridruživim s svojim tovarišem; isto pot imamo in skupno nam bo veseleje; vrhu tega je pa še tudi taka ura, da bi naše roke utegnile dobiti zopet dela, in v tem slučaju osem rok več namlati nego štiri."

Knez ni imel vzroka, da bi mogel biti nezaupljiv napram svojima novima tovarišema. Dovolil jim je iti z njim in po kratkem počitku so se vsi štirje podali na pot.

2. Novi tovariši.

Spotoma je Mihejič nekolikokrat skušal zvedeti od neznanec, kdo sta, a ta dva sta se s šalami in na vse načine zvijala in izogibala odgovorom.

"Fej, naj ju vzame vragova babica!" je dejal naposled sam sebi Mihejič; "kakšni ljudje! Kakor jegulje! Misliš, da si jo prijel za rep, pa se ti že izmuzne iz prstov!"

Medtem se je začelo temniti. Mihejič je dohitel kneza.

"Bojar," je rekel, "ali je bilo prav, da smo vzeli s sabo ta dva junaka? Nekam od sile se zvijata, ničesar ne zveš od njiju. In postavna človeka sta, nič slabša od Homjaka. Da nista navsezadnje slaba človeka?"

"Naj bosta," je brezskrbno odvrnil knez, "vendar se potegneta za naju, če bi se še srečali z opričniki."

"Vrag ve, ali bi se potegnili, batjuška! Vrana vrani ne izključe oči. Slišal sem, kako sta se razgovarjala med sabo, vrag ve, v kakem jeziku, niti besedice nisem razumel, a zdelo se mi je, da je bilo po rusko. Pazi se, bojar, previdnemu konju še zver ne škodi."

Temnilo se je čezdalje oblji. Mihejič je umolknil. Tudi bojar je molčal. Bilo je slišati samo konjska kopita in semtertja prhanje ostro čutečih konj.

Jahali so skozi gozd. Eden od neznanec je pričel peti pesem, drugi je pripeval.

Ta pesem, ki se je v noči razlegala sredi gozda, je po vseh dnevnih dogodivščinah čudno vplivala na kneza: žalost ga je obšla. Spomnil se je preteklosti, spomnil svojega odhoda iz Moskve pred petimi leti, in v svojih mislih se je čutil v cerkvi, kjer je bil pred svojim odhodom pri službi božji in kjer ga je med slovesnim petjem prevzel nežen in zvočen glasek, katerega ni uglušil ne žvenket mečev ne grom litvanskih topov:

"Z Bogom, knez," mu je na skrivaj govoril ta glas, "molila bom zate..." Medtem sta neznanca pela dalje, a besede njiju pesmi se niso ujemale z mislimi bojarja.

(Dalje prih.)

AMERIŠKI SODNIKI V SKRBEH RADI RAZPOROK

(Nadaljevanje s 1. stran)

službo, samo radi zavarovalnine.

Ako bo šlo to zlo v tem tempu naprej, je to prav velika nevarnost. Prva celica v vsakem narodu je družina in če je ta te-

meljna celica gnila, kako se naj pričakuje, da bo narod zdrav? Temelj močni družini pa je vera, brez tega temelja stoji vse le na pesku.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

Vi lahko pomagate zmagati v vojni s tem, da doma konservirate

Peoples Gas pove vam,

kako se ravna pri

konserviranju doma,

v novi knjizici

"CANNING ... what you should know about it".

Dobite jo zastoj v vsakem Uradu Peoples Gas

MODERN COOKERY... CONSTANT HOT WATER... SILENT REFRIGERATION... GAS HEATING
THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

SPREJEMAMO DEKLETA IN ZENE

(poročene ali samske, 18 do 45 let) ni treba, da bi bile izvežbane

Za delo v naši moderni svetli in sončni tovarni. Ni vam treba nobene izkušnje. Če bo potrebno, bomo vsako izučili sami in ji plačevali tudi za dobo učenja.

Dobra plača že v začetku

Pri nas dobite dobro začetno plačo in ugodne delavske pogoje, s priliko za napredovanje. Sedaj je na razpolago dnevno kakor tudi nočno delo in sicer neposredno OBRAMBNO kakor tudi civilno delo.

Blagovolite priti k nam

med ponedeljkom in soboto od 7. ure zjutraj najprej pa do 6. ure popoldne.

OLSON RUG CO.

2800 North Pulaski, Chicago, Illinois

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi prevzemamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakorinsga koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Nasveta, proračune in načrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za zmerno nisko ceno.

Pokličite nas na telefon

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Morsko bazo v Bizerti so že Francozi napravili in vzdali

tja nekaj težkih milijonov. Francozi se radi petelinsko postavljajo. "Največja sila", tako so se šopirili, "bi potrebovala nekaj let, da bi bazo zavzela." Bizerte je prišla v nemške roke, saj je Vichy kimal radi mišurkanja na London, in naziji so še precej pridejali k utrdbam. Angleži sami so z Amerikanci vred svarili, naj nihče ne pričakuje, da bo lahko šlo in šlo v kratkem. Slo je pa tako naglo, da je še zakrknjenim nazijem vzelo sapo, in presenečen je bil ves svet. Odkod ta nagli uspeh? Poleg kvalitete vojakov je prišel ta uspeh od orožja, ki je zdaj na amerikanski in angleški strani ne le na isti stopnji, še dosti boljše je. Ko so Nemci "bicalali", so bicalali z novim orožjem, in razen kosmatih Rusov tega orožja nihče ni videl. Kakor vlak ves v jeklu so pridrveli Nemci na Poljsko, ampak Poljaki, ki so prej tudi le sanjali o Veliki Poljski in o belem poljskem orlu, drugače pa smrčali, so menili, da bodo ta jekleni vlak ustavili s svojim poljskim konjeništvom, ki je bilo sijajno za parade, ampak konj in jezdecev je bilo v poluri konec.

Enako je bilo tudi pri Francozih in pri Angležih nič bolje. V Afriki pa je prišlo z nemškimi najmanj enako orožje, in nazijem je iznenadno hitro odklenalo. Francozi so bili prej silno ponosni na svojo trdnjavo v Bizerti, zdaj jim bo treba biti ponosnim, da je tako hitro padla, ampak vsi ne bodo ponosni, ker glave vseh Francozov še niso na pravih mestih.

Nekaj časa je izgledalo, da je edini Sikorski še pri pameti med Poljaki, kolikor tiče to zadržanje poljske vlade v Londonu. Poljski narod pri tem ne šteje. Pa je ta vlada le naletela na trdo bučo v Moskvi. Izgleda, da so jih dobili Poljaki še od druge strani. Golo petelinstvo nadute poljske žlahte, ki hoče le paradirati, pa še slavnasta ni. Vsaj Sikorski je podal v imenu tiste vlade izjavo, da hočejo Poljaki živeti z Rusi v dobrem prijateljstvu. Grozde je kislilo, ker je previsoko viselo.

Morda je nekaj pripomoglo k taki izjavi tudi to, da so Sovjeti nekaj razglasili, da so neki diplomati te poljske vlade v Rusiji pridno špijoničili za Nemce! Nemogoče kaj takega ni, in ruski krogi se ne bodo s takim očitkom hoteli pred svetom blamirati. Aristokrat hoče aristokratsko nastopati, vsak pa nima na razpolago aristokratskih sredstev, in posledica je, da lahko kak tak "hoče — biti — aristokrat", ki je v resnici — nemanic, pade na stopnjo podlega špijona, da bi prišel do aristokratskih sredstev. Nemec sem ali tja, Poljska gor ali dol, in če pade kak aristokrat, pade najbolj globoko.

Danes je nekaj utihnilo, ne vem, če je očitke špijonstva tudi resničen, ampak Rusi ne govorijo tja v dan, in kaka "prtena" aristokracija je v prvi vrsti zmožna take podlosti. Morda so le potlačili, ker je bilo batina za to poljsko žlahto že tako le preveč. Med Poljaki se bo moralo še dosti izpremeniti, da pride do besede dobri poljski narod.

Roosevelt in Churchill sta se zopet sešla. Ko sta se prvokrat na Atlantiku 1. 1941 po napadu na Rusijo, je skoroda izgledalo kakor je, kadar gre za kritično bolnega in stikajo zdravniki glave skupaj. "Concilium

abeundi" imenujejo tako posvetovanje in navadno je za bolnika dejano. V mestu Casablanca je pri posvetovanju bolje izgledalo, ampak tudi tedaj je bilo vse vrlo kritično. Zdaj v Washingtonu ne gre več za bolnika, kvečemu bi šlo za to, kako naj se postopa, da bo bolnik čim prej okreval in pride do prejšnje moči.

Afrika je velik korak naprej, Hitler pa še ni na tleh. Predmet posvetovanja bo pač, kako spraviti Hitlera v krtovo deželo, in morda bo kaká padla tudi, kako potem uravnati. Vse je pa tajno, kakor pač naravno.

Neki zopet dregnejo: Stalina ni poleg! Niso le sitneži, ki dregajo. Tu Roosevelt in Churchill, tam Stalin, aliiranci smo, pa ni vse aliirano. Morda bodo glave v Washingtonu malo težke, Stalin pa prav gotovo nima težke glave. Stvar je ta-le: v Washingtonu in Londonu še ni določenih načrtov, ko pokoljejo Hitlera, ampak v Moskvi, izgleda, je načrt že popolnoma izdelan, le v skrinji je še zaprt.

Za Slovane je vrlo dobro, ako je nekaj težkih glav drugod, še bolje pa utegne biti, če je glava v Moskvi jasna. Kdor razume, se ne bo jezil, da Stalina ni poleg. Značilno pa je, da je prišel v Washington tudi predsednik Čehoslovakije, Beneš, in vest pravil, da bo potem odšel v Moskvo.

Ali ti ne zadostuje?

BOLNO SRCE

Bolnik: "Povejte mi odkrito, gospod doktor, kako je z mojim srcem."

Zdravnik: "Posebno dobro ni. Če se boste varovali, bo srce že vzdržalo, dokler boste živi."

DEKLETA ALI ZENE

sprejemamo za dobro opravilo pri CORRUGATED PAPER BOX PLANT, v starosti od 18 do 35 let., 55c na uro. Polovica teh opravil se bo nadaljevala tudi po vojni.

Zglasite se pri Maxwell Bros. 23. So. Morgan St. (22nd St. in Morgan St.)

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 5223
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popraviljači ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK
in
KIRURG

Urad:

1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P. M. razun ob sredah
Tel. Canal 4918
CHICAGO

Residenčni tel.: La Grange 3966